

KOMUNIKAT ZARZĄDU POLSKIEGO INSTYTUTU STUDIÓW NAD SZTUKĄ ŚWIATA Nr 2 (5) Luty 2013 roku

KOMUNIKAT ZARZĄDU POLSKIEGO INSTYTUTU STUDIÓW NAD SZTUKĄ ŚWIATA
Nr 2 (5)
Luty 2013 roku

[pobierz pdf](#)

Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata
w Warszawie, przy ul. Foksal 11 lokal 6,

zaprasza na:

- **Prezentację publikacji PISnSS** w dniu 7 lutego (czwartek) o godz. 18.00: "□□□□□□□□□□□□" (Poland-China: Art and Cultural Heritage) Shanghai Jinxiu Wenzhang, Shanghai 2012; (ISBN 978-7-5452-0351-6) i spotkanie z jej redaktorami dr. Marcinem Jacobym i Chen Shujun, które poprowadzi dr Joanna Wasilewska.

- **Zebranie Naukowe Oddziału Warszawskiego** w dniu 14 lutego (czwartek) o godz. 18 z wykładem dr Wioletty Brzezińskiej (PISnSS), Klasycystyczne założenia pałacowo-parkowe na Wołyniu ok. 1780 - 1831 oraz przedstawieniem programu badawczego Rezydencje na Ziemiach Wschodnich dawnej Rzeczypospolitej.

- **Ogólnopolskie Seminarium Sztuki Azji Południowo-Wschodniej oraz zebranie Zakładu Sztuki Azji** w dniu 16 lutego (sobota) o godz. 11:

Dr Marzanna Popławska (Uniwersytet Wrocławski; PISnSS), Chrystianizacja i lokalizacja na gruncie jawajskiego teatru cieni

Marianna Lis (Akademia Teatralna, Warszawa; PISnSS), Tradycyjny i współczesny wayang beber z Jawy Środkowej

Zebranie Zakładu Sztuki Azji zostanie poświęcone programowi badań Instytutu w zakresie Azji Południowo-Wschodniej.

- **Ogólnopolskie Seminarium Sztuki Żydów oraz zebranie Zakładu Sztuki Żydowskiej** dniu 23 lutego (sobota) o godz. 11:

Dr Tamara Sztyma-Knasiecka (Muzeum Historii Żydów Polskich, PISnSS), Nacjonalizm Diaspory i sztuka: nowa przestrzeń, nowe inspiracje, 1918-1939"

Dr Renata Piątkowska ((Muzeum Historii Żydów Polskich, PISnSS, Percec, Herzl i sztuka żydowska. Żydowscy artyści w Warszawie przed 1 wojną światową - między jidyszyzmem i syjonizmem.

Zebranie Zakładu Sztuki Żydowskiej zostanie poświęcone przygotowaniom do II Kongresu Sztuki Żydowskiej w Polsce, w Warszawie w 2014 roku.

- Prezentację publikacji PISnSS w dniu 28 lutego (czwartek) o godz. 18.00:

Art of Japan, Japanisms and Polish-Japanese Art Relations, Toruń 2012 (ISBN 978-83-62737-16-1) i

spotkanie z jej redaktorami dr Agnieszką Kluczewską-Wójcik i prof. Jerzym Malinowskim, które poprowadzi dr Joanna Wasilewska.

Składki

Zarząd gorąco prosi i przypomina członkom o płaceniu składek za okres od rejestracji Instytutu, to znaczy od lipca 2011 roku (normalna składka - 10 zł; ulgowa dla doktorantów - 5 zł, dla emerytów i rencistów - również ulgowa 5 zł, wprowadzona uchwałą zarządu od października 2012 roku). Składki stanowią podstawowy fundusz, z którego możemy pokrywać koszty utrzymania lokalu Instytutu; czynsz za wynajem oraz rachunki za energię elektryczną i wodę to łącznie około 1000 zł miesięcznie.

**Numer konta Instytutu w Credit Agricole Bank Polska:
24 1940 1076 3101 7420 0000 0000**

Facebook

Pomysł założenia profilu Polskiego Instytutu Studiów nad Sztuką Świata powstał podczas jednego z naszych sobotnich spotkań, i zaowocował już w grudniu 2012 roku. Chciałabym zachęcić wszystkich członków do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami, ciekawymi informacjami, artykułami oraz komentarzami na naszym wspólnym forum, które znajdują Państwo pod adresem :

<http://www.facebook.com/pages/Polski-Instytut-Studi%C3%B3w-nad-Sztuk%C4%85-%C5%9Awiata/504390379582972> Za wsparcie i aktywność wszystkich członków z góry serdecznie dziękuję,
Anna Sembiring - administrator profilu (aquarina@o2.pl).

Informacja o publikacjach:

Arte de America Latina / Sztuka Ameryki Łacińskiej, nr / vol. I - Studia o sztuce prekolumbijskiej i iberoamerykańskiej / Estudios de arte precolumbiano e iberoamericano, EWA KUBIAK (red.), Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011 [2012] ISSN2299-260X (296 s., 27 il. kol.)

Arte de America Latina (Sztuka Ameryki Łacińskiej) to rocznik wydawany z inicjatywy Polskiego Instytutu Studiów nad Sztuką Świata oraz Wydawnictwa Adam Marszałek w Toruniu. Pierwszy tom pisma ukazał się w końcu 2012. Jego główny zakres tematyczny skupia się wokół sztuki kolonialnej, nowoczesnej oraz popularnej (ludowej). Obecny tom został podzielony na dwie części. Pierwsza dotyczy sztuki prekolumbijskiej, indiańskiej i ludowej, druga - sztuki kolonialnej. Na początku publikacji umieszczono opracowanie pióra prof. Władysława Tatarkiewicza, dotyczące architektury barokowej Brazylii i opublikowane w 1936 roku w „Sprawozdaniach z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego” - pierwsze polskie opracowanie z zakresu sztuki kolonialnej. Autorami artykułów są zarówno Polacy jak i naukowcy pochodzący z Kolumbii i Meksyku. Ze względu na zakres tematyczny jest pierwszym opracowaniem tego rodzaju na polskim rynku wydawniczym. Tom pierwszy został opublikowany po polsku ze streszczeniami hiszpańskimi i angielskimi. Następne roczniki publikować będą artykuły po hiszpańsku i angielsku. Dr Ewa Kubiak
Spis treści:

Ewa Kubiak , Przedmowa / Inicio

Władysław Tatarkiewicz, Architektura barokowa w Brazylii

I. SZTUKA PREKOLUMBIJSKA I INDIAŃSKA

Alejandro Díaz Barriga Cuevas, Przedstawienia dzieciństwa w kulturze Meszików w kodeksach Centralnego Płaskowyzu Mezoameryki

Katarzyna Szoblik, Przedstawienia ahuianime w Kodeksie Florentyńskim

Magdalena Nierzwicka, Badania etnograficzne Borysa Malkina w świetle listów do Heleny Przestalskiej-Malkin. Wyprawa do Indian Kofán

Marta Skwirowska, Święte obrazy na blasze malowane

II. SZTUKA KOLONIALNA I JEJ TRADYCJE

Yobenj Aucardo Chicangana-Bayona, Przedstawienia brazylijskich kobiet kanibali w Americae Tertia Pars (1592)

Antonio Rubial Garca, Doris Bienko de Peralta, w. Gertruda Wielka - kult i ikonografia w sztuce kolonialnej Nowej Hiszpanii

Ewa Kubiak, Alegoria Eucharystii - wspólne wzory graficzne w malarstwie XVII i XVIII w. w Polsce i w Peru

Cesar Manrique, Związki artystyczne i handlowe pomiędzy Flandrią i Meksykiem od XVI do XVIII w.

Agata Andrzejewska, Motywy pochodzenia europejskiego jako jeden z aspektów badań nad stylistyką mestizo w barokowej architekturze Wicekrolestwa Peru

Olga Isabel Acosta Luna, Od więtego wizerunku do dzieła sztuki w sztuce kolumbijskiej od XVI do XX w.

*

Art of Japan, Japanisms and Polish-Japanese Art Relations, AGNIESZKA KLUCZEWSKA-WOJCik & JERZY MALINOWSKI (red.) Polish Institute of World Art Studies & Tako Publishing House, Toruń 2012 ISBN 978-83-62737-16-1 (s. 364)

Obecnoc sztuki japońskiej w Europie i Stanach Zjednoczonych, a także jej wplyw na wspolczesna kulturę wizualną, choć zdawałoby się dobrze już rozpoznane, nadal budzą zainteresowanie uczonych. Tom Art of Japan, Japanism and Polish-Japanese Art Relations, złożony z 48 studiów, przygotowanych w związku z międzynarodową konferencją, zorganizowaną przez Polskie Stowarzyszenie Sztuki Orientu - dziś Polski Instytut Studiów nad Sztuką świata - w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” w Krakowie w 2010 roku, wlcza do tej dyskusji nowe gosy badaczy ze Stanów Zjednoczonych, Europy Zachodniej, Japonii, a przede wszystkim, mniej może dotąd obecnych specjalistów z Europy rodkowej i Wschodniej - Polski, Czech, Ukrainy czy Rosji. Wsrd autorów znalezi się tak wybitni znawcy japonizmu i sztuki japońskiej jak prof. Hidemichi Tanaka z Akity, prof. Toshio Watanabe z Londynu i Genevieve Lacambre z Paryża. Jest to pierwsza publikacja tego rodzaju przygotowana i wydana w Polsce. Tom złożony zostal z pięciu częci, powięconych kolejno: - omówieniu wybranych zasad japońskiej estetyki, a także kwestiom odbioru i interpretacji kanonów japońskiej sztuki w Europie; - charakterystyce artystycznych tradycji Japonii, przejawiających się w stroju, popularnych widowiskach, ceremonii herbacianej, technikach i zasadach konserwacji ceramiki, lakieru, tkanin i papieru; - analizie dróg, którymi dzieła sztuki japońskiej docieraly do Europy i omówieniu kolekcji, do których trafialy; - (re)definicji zjawiska japonizmu, czyli inspiracji kulturą i sztuką Japonii w sztuce zachodniej przelomu XIX i XX wieku, oraz europejsko-japońskimi relacjom w dziedzinie grafiki, architektury, ceramiki i filmu; - perspektywom rozwoju sztuki

japońskiej po 1945 roku, ze szczególnym uwzględnieniem nowych mediów i mangghi (komiksu), jej odbiciu we wspolczesnej sztuce polskiej, a także porównaniu wspolczesnego plakatu i architektury obu krajów. Dr Agnieszka Kluczevska-Wójcik

Spis treści:

Jerzy Malinowski, Agnieszka Kluczevska-Wójcik, Introduction

I. JAPANESE AND WESTERN APPROACH

Krystyna Wilkoszewska, Art and the arts

Beata Kubiak Ho-Chi, The Taste, the sense of beauty and the cognitive role of Japanese aesthetics

Yumiko Matsuzaki, Johakyu

Hidemichi Tanaka, The Classicism of the Nara art

Stephan von der Schulenburg, Salt dealer Bunsho's incredible career. Introducing a rare collection of Japanese illustrated manuscripts (Nara ehon) in Frankfurt's Museum of Applied Arts

Tomoki Ota, The "export" of artistic crafts through foreigners visiting Kyoto in the modern period

Agnieszka Kozyra, Zen influence on Japanese dry landscape gardens

Małgorzata Wołodźko, Japanese garden in Wrocław - trends in transformation from 1913 to 2005
Christine Guth, Yokoo Tadanori and the rediscovery of Hokusai's "Great Wave"

II. PAST AND PRESENT: CONTINUITY OF TRADITION

Julia Hutt, How Japanese was the intro?

Estera Żeromska, Dashi-ningyo or the dolls on the top of floats in the Kawagoe-matsuri

Monika Lecińska-Ruchniewicz, Evolution of Takarazuka stage make-up. From reality to extremity

Svitlana Rybalko, Japanese traditional raiment as a modus of Japanese culture

John J. Toomey, Searching for Shuko's "chilled" and "withered" in a global age: the inner dynamics of a modern day tea ceremony

Klaudia Morawiec, Bizen - traditional Japanese ceramics

Magdalena Kołodziej, Saikokai and the paradigm shift in the appreciation of ceramics in Japan

Joanna Koryciarz-Kitamikado, Kintsugi. The Japanese way of repairing china with lacquer and gold

Katarzyna Zapolska, The screen with the image of tiger and a dragon. The technique of workmanship and conservation

Weronika Liszewska, Jacek Tomaszewski, Traditional Japanese methods and European conservation principles in the restoration of the kakemono scrolls from the collection of Asia and Pacific Museum in Warsaw

III. JAPANESE ART IN THE WEST

Genevieve Lacambre, China's role in the diffusion of Japanese lacquerware

Anna Ekielska-Mardal, Namban table. A Japanese star of Wilanów historical collection

Monika Binčsik, Japanese art as ethnographic or decorative art: the 1869-1870 Austro-Hungarian East Asia Expedition and collecting Japanese art in Budapest and Vienna

Agnieszka Kluczevska-Wójcik, Collecting and promotion of the Japanese art in Poland at the turn of the 19th and 20th century

Tomo Imai, The collection of Charles Cartier-Bresson (1852-1921) and the Japanese curio market in Paris at the end of the 19th century and at the beginning of the 20th century

Anna Katarzyna Maleszko, A Collection of the Japanese cloisonné enamels in the National Museum, Warsaw

Katarzyna Paczuska, Japanese collection of The District Museum in Toruń

Małgorzata Martini, Ukiyo-e woodblock prints inspired by the Japanese adaptations of Chinese novels based on the Feliks Jasiński collection

Galina Shishkina, The collection of Shudo Sadamu in the State Museum of Oriental Art in Moscow

IV. WESTERN VISIONS OF JAPAN

Toshio Watanabe, What is Japonisme? Terminology and Interpretation

John Szostak, Unexpected reversals: Japonism, Ukiyo-e prints, and their influence on Meiji and Taisho-era Kyoto nihonga

Jerzy Malinowski, Polish and Japanese painting. Relations and parallels (1853-1939)

Łukasz Kossowski, The unique quality of Polish Japonisme

Piotr Szałowski, Japonisme at Krakow Academy of Fine Arts (1895 - 1939) in the context of other examples of Japonisme in art education

Ewa Machotka, Kimono and sword: performing Japanese art. in Galician Krakow

Markéta Hánová, Japonisme and Japoniserie in the Czech lands (1880s-1920s.)

Jakub Karpoluk, The Meiji no Nihon film collection. Visions of 19th century Japan captured by European and Japanese early filmmakers

Łukasz M. Sadowski, The Japanese „overseas” architecture in North-East China 1905-1945

Gisela Jahn, Let's go West: Japanese design invades occidental tableware in the 1930's

V. JAPAN AND POLAND: MODERN AND CONTEMPORARY ART

Toshino Iguchi, The pioneers of media art in postwar Japan: the avant-garde group 'Jikken

Kobo (Experimental Workshop)

Nagisa Rządek, Visual Communication in Japanese theater poster: contextual materials for a poster by Tanaka Ikko

Katarzyna Kulpińska, Polish and Japanese masters of poster (after 1945) - schools, inspirations, influences

Jaqueline Berndt, Images to be "read": Murakami Takashi's mangaesque nihonga-like paintings

Magdalena Furmanik-Kowalska, Cultural performance in photography of Japanese women artists

Agnieszka Jankowska-Marzec, Young Polish artists inspired by Japanese culture

Małgorzata Jankowska, Silence of the Taming. Transculture project of Andrzej Karmasz as an example of the interpretation of Japanese culture

Akiko Kasuya, The crack between imagination and symbolism. The exhibition "HANA:the adventure of our vision in interval of reality and a fiction"

Joanna Kucharzewska, Contemporary housing architecture in Japan and in Poland. Similarities and differences

W uzupełnieniu do informacji w Komunikacie 2 (5) na styczeń 2013 podajemy zawartość tomu

: "Polska i Chiny: Dziedzictwo kulturowe i sztuka" (Poland-China: Art and Cultural Heritage), MARCIN JACOBY I CHEN SHUJUN (red.) Shanghai Jinxiu Wenzhang, Shanghai 2012; (ISBN 978-7-5452-0351-6) (s. 272)

Spis treści:

Wstęp

I. POLISH ART IN THE EUROPEAN CONTEXT

Robert Kunkel, An Outline of Medieval Architecture in Poland

Robert Kunkel, An Outline of Medieval Architecture in Poland

(1320-1370) Marek Walczak, Art in Krakow During the Reign of Two Last Kings of the Piast Dynasty (c.1320-1370)

Józef Grabski, The Polish Renaissance Art and the Art of the Renaissance in Poland

Józef Grabski, The Polish Renaissance Art and the Art of the Renaissance in Poland

Jacek Tylicki, European Context of Art in Gdansk and Royal Prussia in the 16th and 17th Century

Jacek Tylicki, European Context of Art in Gdansk and Royal Prussia in the 16th and 17th Century

Jacek Tylicki, European Context of Art in Gdansk and Royal Prussia in the 16th and 17th Century

Jerzy Malinowski, When the East Met the West: Portrait During the Period of the Polish-Lithuanian Commonwealth (1575-1763)

Jerzy Malinowski, When the East Met the West: Portrait During the Period of the Polish-Lithuanian Commonwealth (1575-1763)

Jan Ostrowski, A Forgotten Baroque Borderland. 18th Century Art at the Former Eastern Territories of Poland

Jan Ostrowski, A Forgotten Baroque Borderland. 18th Century Art at the Former Eastern Territories of Poland

□□□·□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Maria Poprzecka, Polish Paintings from Historicism to Modernism

□□□□·□□□□□□□□□□□□·□□□□□□□□□□□□

Andrzej Szczerski, Stanisław Witkiewicz and the Styl of Zakopane

□□□□□□·□□□□□□□□□□□□

(1917—1923)

——□□□□□□□□□□□□

Malgorzata Geron, Krakow “Formists” Group (1917-1923) - a Genesis of Polish Avant-Garde Art

□□□·□□□1918□1939□□□□□□□□□□□□

Iwona Luba, Propaganda of Polish Art Abroad in 1918-1939

□□□□·□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Weronika Liszewska, The Safeguarding of Asian and European Heritage in Regard to the Conservation Standards

□□□□□□□□□□□□□□□□

II. ARTISTIC RELATIONS BETWEEN CHINA AND POLAND

□□□·□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Edward Kajdanski, Between Science and Art. Michal Boim’s Illustrations to His Works on China

□□□·□□□□□□□□□□□□□□

Danuta Zasławska, Chinoiserie in Poland

□□□□·□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□——18□□□□□□□□□□□□□□□□

Izabela Kopania, Far from Guangzhou. Chinese Vogue in 18th Century Poland and its Long Journey There

□□□□·□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Katarzyna Zapolska, The Collection of Chinese Textiles in the National Museum in Warsaw

□□□·□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□——□□□□□□□□□□□□

Lukasz M. Sadowski, Harbin. The Center of Civilization at the Northern Part of Manchukoku

□□□□·□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□——20□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Katarzyna Kulpinska, International Language of Woodcut Art - Chinese and Polish Avant-Garde in the 1920s and the 1930s

□□□•□□□□□□□□□□□□□□

Adina Zemanek, Estetyka chińska [Chinese Aesthetics - Anthology] (Krakow 2007) - Presentation of a book

□□□□□□□□□□

III. MODERN AND CONTEMPORARY ART IN POLAND

□□•□□□□□□□□□□□□□□——□□□□□□□□□□□□

Piotr Juszkiewicz, Utopias and Expressions. Polish Art Criticism of the 1950s and 1960s

□□□□□□•□□□□□□□□•□□□□□□□□□□□□□□

Zbigniew Osinski, Jerzy Grotowski in China and the significance of this visit

□□□• □□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Tomasz Gryglewicz, Chinese Inspiration in Jerzy Panek's Prints

□□•□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□——□□□□□□□□

Anna Markowska, Modernism in Krakow after the Post-Stalin Thaw. The "Krakow Group"

□□□• □□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Maria Hussakowska, Nice Painted, Perfect Done, Well Sold

□□□□□□•□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□——□□□□□□□□□□□□□□

Malgorzata Jankowska, Alike but Different - Common Themes in Chinese and Polish Art in the New Millennium
Informacja o konferencjach: The International Conference Sustainable art - facing the need for regeneration, responsibility and relations
Institute of Art History, University of Wrocław, Szewska Street 36, 50-139 Wrocław, POLAND
November, 20-21, 2013
This conference offers an opportunity for scholars, Ph.D. students and artists to meet in Wrocław and exchange ideas on the recently coined sustainable art - the ideas it brings, the horizons it expands and the troubles it causes. The notion of sustainable development has its roots in the "World Summit" conference in Rio de Janeiro in 1992. From then on, sustainable development has become a part of the global debate. There are three major grounds for discussing the ideas of sustainability: social, economic and ecological. In this context we want to ask about "sustainable art" - its condition and practices. Can the concepts as various as non-productivity, environmental concerns, recycling, energy exchange, affective approach to history or political sanations after the oppression of the colonizers constitute the new artistic practices under the banner of sustainability? Is sustainable art created both by Tino Seghal (who refuses the work its physical form) and Allora & Calzadilla (who draw attention to the geographic variability in Puerto Rico), Roman Ondak (who levels the tension between the inside and outside of the national pavilion at the Venice Biennale), Pawel Althamer (who founded the garden and organizes tours for his neighbors), Marina Abramović (simply because of her presence) as well as the designers of furniture made from trash? Is sustainable art creating relational forms? And all this together is maybe a new utopia - a dream about the regeneration of mutual relations, non-violence and competition, taking the responsibility for the fate of the "others" and creating a brave new world? Is sustainable art an idealistic project, an affective initiative or rather a hard necessity? Or perhaps, the idea of avoiding destruction can only lead to statements deprived of

energy, inspiration, and anger, so important nowadays and in the past, also in the avant-garde art? Or still, on the contrary, we can now better understand past, for instance, such essays as Maurice Maeterlinck's *Intelligence of flowers* (1907) because we are keen readers of Bruno Latour and share his passion to "compose" a new world? Since in the Polish language the word "sustainable" does not exist, in order to express its meaning we have to describe it intricately - as existing of something thanks to the support or maintenance. Due to the fact that we have to explain what sustainable exactly is, we group together the artists and the works that would never be found close to each other otherwise. Are these collectives the new challenging classifications expanding our horizons or mere global clichés erasing our specific tradition? What is lost in translation? Sustainable art is already expressed by the entries in English and Spanish Wikipedia. Will we be able to add something to these entries, to go beyond mere admiration and cast a critical look at the new practices? Welcome to the discussion! Conferences on contemporary art, with the participation of the art historians, anthropologists and artists have been organized at the Institute of Art History, University of Wrocław since 2010. Invariably, we have collaborated with the BWA Awangarda gallery in Wrocław and therefore our meeting is an important event featuring an exhibition and interviews with the participating artists. From 2012, the co-organizer of the conferences is the Polish Institute of World Art Studies in Warsaw and with its support we took the initiative of publishing books. In the current year we are publishing *Trickster Strategies in the Artists' and Curatorial Practice*.

All conferences are also discussed in the online magazine called "Opposite" <http://opposite.uni.wroc.pl/konferencja/2012.htm> which is under construction. Please submit the proposals of your presentations with short abstracts at sustainable.wroclaw@gmail.com by 30 June 2013.

You may choose from the following sections of debates:

1. Social participation
2. Dignity and egalitarianism
3. Responsibility and moderation
4. Regeneration and relations
5. Integrity of the environment (local towards global)

The conference will be held in: English and Polish
Organizers: Anna Markowska, Ph.D., Prof. of University of Wrocław (anna.markowska@gmail.com)
Magdalena Worłowska, M.A. (mworlowska@gmail.com)

„Lokal przy ul. Foksal 11 jest wykorzystywany na cele kulturalne przez Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata dzięki pomocy Miasta Stołecznego Warszawy - Dzielnicy Śródmieście.”